

WWF

Magazine

Lente-editie 2018

6/ DOSSIER

In de sporen van de
Ecuadoraanse fauna

16/ OP HET TERREIN

Mfari,
bonobospoorzoeker
in Congo

18/ FOCUS

Komt er nog illegaal
hout binnen in België?

EDITO

Hoewel het duizenden kilometers van jou weg ligt, speelt de biodiversiteit van Ecuador een cruciale rol voor het welzijn van deze planeet en voor ieder van ons.

Jorge Rivas

Coördinator bos- en zoetwater-programma van WWF-Ecuador

Met zijn geweldige mozaïek aan landschappen dat kusten, archipels, bergen, regenwouden en droge bossen verbindt, is Ecuador een van de rijkste landen wat betreft biodiversiteit in de wereld. Het land herbergt niet minder dan 91 types ecosystemen, en dat enkel op het land! Deze verbazingwekkende diversiteit weerspiegelt de flora in het land: de 4300 orchideesoorten in Ecuador maken niet minder dan 18% uit van alle orchideesoorten ter wereld. Voeg daaraan de 4801 soorten bosdieren toe en je hebt een idee van de rijkdom aan biodiversiteit van dit land.

Hoewel meer dan 20% van haar grondgebied veranderd is in een beschermd gebied worden de natuurlijke rijkdommen van Ecuador vandaag bedreigd. In deze kritieke context blijft het Ecuadoraanse Amazonewoud wel de regio die de beste conservatiemogelijkheden biedt, ondanks de olie-exploitatie en de aanleg van wegen.

De strijd tegen de ontbossing, de beschadiging van de bossen en de rampzalige gevolgen van de infrastructuurprojecten vereisen grote natuurbehoudsinspanningen, die gemeenschappelijk ondernomen moeten worden. WWF-Ecuador werkt samen met het maatschappelijk middenveld, andere natuurbehoudsorganisaties, de privésector en de overheid om een einde te maken aan deze bedreigingen. Het doel is om de

belangrijkste ecosystemen te beschermen en te herstellen. Zo kunnen we het behoud te verzekeren van de lucht- en waterkwaliteit, de klimaatregulering en de natuurlijke hulpbronnen waar wij allemaal van afhankelijk zijn.

Dat kunnen we niet alleen doen. Wij hebben burgers nodig die zich bewust zijn van hun verantwoordelijkheid en die zich inzetten om de natuurlijke rijkdommen van hun land en van de wereld te beschermen.

Ik nodig je uit om meer te weten te komen over de biodiversiteit van Ecuador die, hoewel het duizenden kilometers van jou weg ligt, een belangrijke rol speelt voor het welzijn van deze planeet en voor ieder van ons.

WWF-ECUADOR

6/ DOSSIER

In de sporen van de
Ecuadoraanse fauna

KARINE AIGNER / WWF-US

16/ OP HET TERREIN

Mfari,
bonobospoorzoeker
in Congo

WWF / MIKE GOLDWATER

18/ FOCUS

Komt er nog illegaal
hout binnen in België?

INHOUDSTAFEL

- 4 In't Kort
- 20 Kids
- 22 Bedankt

COLOFON: WWF Magazine is een publicatie van WWF-Vlaanderen vzw. Alle rechten voorbehouden aan WWF. Het Pandalogo en de afkorting WWF zijn handelsmerken van het World Wide Fund for Nature. Overname van teksten is toegestaan mits bronvermelding. • **Werkten mee aan dit nummer:** Nadia Ajaji, Françoise Ansay, Ioana Betieanu, Fernanda Burneo, Gregory Claessens, Sara De Winter, Nima Raghunathan, Catherine Renard, Jorge Rivas, Wendy Schats, Maria Vallejo, Jamie Vliexs, Béatrice Wedeux, Sébastien Willemart. • **Copywriting:** Nicolas Chartier, Martin Collette. • **Coördinatie:** Charlotte Gijssels, Tanita Leclercq. • **Design:** www.inextremis.be. • **Druk:** Daddy Kate. • **Coverfoto:** Y.-J. Rey-Millet / WWF • **V.U.:** Antoine Lebrun, E. Jacquainlaan 90, 1000 Brussel.

IN 'T KORT

KLIMAATVERANDERING BEDREIGT DE HELFT VAN ALLE SOORTEN IN DE BELANGRIJKSTE NATUURGEBIEDEN TER WERELD

In het rapport 'Wildlife in a Warming World' onderzochten WWF en wetenschappers van verschillende universiteiten de impact van klimaatverandering op bijna 80 000 planten- en diersoorten in 35 van 's werelds meest diverse natuurgebieden. Tot de helft van de soorten in bijvoorbeeld het Amazonegebied, de Galapagos en het Middellandse Zeegebied zou rond de eeuwwisseling te maken kunnen krijgen met plaatselijke uitsterving als gevolg van de klimaatverandering, als de koolstofuitstoot ongecontroleerd blijft stijgen. WWF vroeg dan ook aan het brede publiek om voor Earth Hour de overheid op te roepen biodiversiteit op te nemen in de nationale klimaatplannen. Zo wordt onze strijd tegen de klimaatverandering ook een strijd om de achteruitgang van de biodiversiteit een halt toe te roepen.

WWF / MIKE GOLDWATER

HONGKONG STEMT VOOR VERBOD OP IVOORHANDEL

De wetgevende raad van Hongkong vaardigde eind januari twee historische besluiten uit: vanaf 2021 wordt de nationale ivoormarkt gesloten en de maximumstraf op illegale handel in bedreigde soorten wordt verhoogd naar 10 jaar. Hongkong is de grootste ivoormarkt en doorvoerhaven van de wereld. De autoriteiten laten hiermee zien dat het ze menens is met het indammen van de stroperij op olifanten voor hun slag tanden. Eind december 2017 sloot China zijn legale binnenlandse ivoormarkt. Er zijn vooralsnog geen aanwijzingen dat hierdoor de vraag in andere landen met een legale binnenlandse handel zoals Vietnam, Laos en Myanmar toeneemt. WWF roept die landen op om het voorbeeld van China en Hongkong te volgen, om de toekomst van olifanten in het wild veilig te stellen.

FRANS DE WAAL

WARM AANBEVOLEN: ZIJN WE SLIM GENOEG OM TE WETEN HOE SLIM DIEREN ZIJN?

Op 29 mei komt Frans de Waal naar Brussel met zijn lezing 'Zijn we slim genoeg om te weten hoe slim dieren zijn?'. Hij verwierf wereldfaam met zijn onderzoek naar dierlijke intelligentie, en toonde aan hoeveel intelligentie er schuilgaat in het dierenrijk. Dieren blijken een stuk slimmer te zijn dan we lang dachten. Hij zal vertellen over chimpansees en bonobo's maar ook kraaien, dolfijnen, papegaaien, schapen, wespen, vleermuizen en walvissen zullen aan bod komen.

WWF raadt al zijn lezers hartelijk aan om deze inzichtvolle lezing bij te wonen!

www.bozar.be

SOUVIK KUNDU / WWF

EEN DERDE VAN DE BESCHERMDE GEBIEDEN IN AZIË DREIGT ZIJN TIJGERS TE VERLIEZEN

WWF en 10 andere natuurbehoudsorganisaties onderzochten samen met overheden van tijgerlanden de toestand van de beschermde gebieden waar de soort leeft. De resultaten zijn zorgwekkend: slechts 13% van de zones voldoet aan de internationale normen. Ten minste een derde van de gebieden loopt het risico om de tijgers die ze herbergen te verliezen. 85% van de onderzochte gebieden hebben geen effectieve anti-stroperijpatrouilles. De meeste risicogebieden bevinden zich in Zuidoost-Azië, waar de tijgerpopulaties de afgelopen tien jaar reeds drastisch zijn afgenomen. De resultaten van dit rapport bieden landen een manier om weloverwogen beslissingen te nemen om het behoud van tijgers te bevorderen. WWF roept de overheden op hun inspanningen te verhogen om deze gebieden effectief te beschermen.

AFRICAN PARKS / FRANK WEITZER

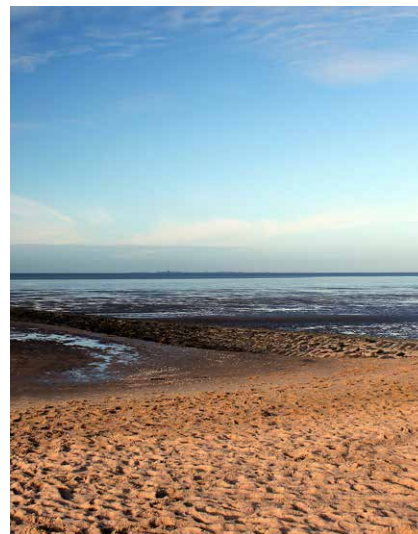
JOGGERS 20 KM DOOR BRUSSEL STEUNEN OLIFANTEN IN MALAWI

Voor het tweede jaar op rij loopt WWF de 20 km van Brussel. De steun die we ontvangen van joggers onder de WWF-vlag gaat naar de bescherming van de olifanten in drie natuurparken in Malawi. WWF steunt er de natuurbeschermingsorganisatie African Parks, die er sinds enkele jaren de parken beheert. Ze herstellen ecosystemen, herintroduceren verdwenen soorten en voeren een langetermijnstrategie uit die erop gericht is toerisme te ontwikkelen en de situatie van de lokale bevolking te verbeteren. In 2016 en 2017 werden in totaal 500 olifanten verplaatst om hun populatie en bescherming te verzekeren. Een geslaagde krachttoer maar het werk is nog lang niet afgelopen.

Door zelf geld in te zamelen of door lopers te sponsoren help je mee om de olifanten van Malawi te beschermen:

Action.wwf.be/events/20km-2018-nl

PIXABAY

NOORDZEE 2050-VISIETEKST STELT MARIENE ECOSYSTEEM CENTRAAL

Eind december 2017 stelde staatssecretaris voor de Noordzee Philippe De Backer een visietekst voor het Belgische deel van de Noordzee voor. WWF-België, dat meewerkte aan de visietekst, is blij met het resultaat en ook met de ruime rondvraag die daartoe leidde. Meer dan 100 stakeholders hebben gedurende 6 maanden intensief samengewerkt en bijgedragen tot de ontwikkeling van de tekst. Positief is dat deze visie de natuurlijke omstandigheden van het mariene ecosysteem zoveel mogelijk centraal stelt. De visie moet nu verder geconcretiseerd worden in een marien ruimtelijk plan voor 2020, dat een veilig, gezond en multifunctioneel marien- en kustecosysteem als doel moet hebben. Daarin moet ook een transnationaal marien beheer worden opgenomen, om de bescherming van de ecosystemen te verzekeren.

DOSSIER

In de sporen van
de Ecuadoraanse
fauna

Wist je dat Ecuador, dat kleine landje in Latijns-Amerika, zoveel biologische diversiteit herbergt dat het een plek heeft veroverd op de 'megadiverse landenlijst'? Dat is een lijst van de 17 landen met de rijkste biodiversiteit ter wereld. Het Andesgebergte loopt dwars door Ecuador. Het land grenst aan dat deel van de Stille Oceaan waar ook de Galapagoseilanden liggen en het is voor bijna de helft bedekt met Amazonewoud. Die grote variëteit aan ecosystemen en zijn bevoorrechte geografische ligging maakt Ecuador tot een uniek land, waar de natuur en de wilde dieren beschermd moeten worden tegen de schadelijke gevolgen van de menselijke exploitatie.

In Cuyabeno vereeuwigen de Kichwa-vrouwen wilde diersoorten

Met zijn 590 000 hectare vormt Cuyabeno een van de grootste natuureservaten van Ecuador. Het herbergt iconische diersoorten als de jaguar en de rivierdolfijn. WWF werkt er op meerdere vlakken nauw samen met de inheemse gemeenschappen, waaronder voor de observaties van de lokale soorten. Zo werden 15 leden uit de Kichwa-gemeenschap, waaronder zes vrouwen, gerekruteerd en opgeleid om wilde diersoorten op te sporen in het woud met behulp van cameravallen. Het programma biedt hen niet alleen een grondigere kennis van het woud, maar laat hen ook toe om ecotoerisme te ontwikkelen en om de gunstigste tijden te ontdekken waarop ze bezoekers kunnen meenemen om een diersoort te observeren.

CAMERAVALLEN PLAATSEN

Deze ochtend in Cuyabeno telt de bemanning aan boord van de kano zes vrouwen. De boot zit boordevol levensmiddelen. De werkdagen in de jungle zijn immers lang en hard, en dat vraagt om stevige maaltijden. Al snel begeeft de sloep zich in een smalle waterloop. Een van de passagiers springt behendig op een boomstam en gidst de schuit langzaam maar zeker vooruit. Deze vrouwen zijn opgeleid door WWF en het ministerie van Leefmilieu van Ecuador. Hun missie? Cameravallen plaatsen om de populaties wilde diersoorten op te volgen.

Aangekomen op hun bestemming, trekken Barbarita en de andere vrouwen uit de groep de jungle in. Met hun machete maken ze ruimte vrij rond de boomstam waarop de cameraval bevestigd zal worden. Daarna maken ze het toestel nauwkeurig vast aan de stam. Leonela heeft vandaag haar vijfjarige zontje meegenomen, die erg geïnteresseerd is in de plaatsing van de toestellen en het verzamelen van de beelden. Want Barbarita, Leonela en hun teamgenoten dragen niet enkel bij tot de vergaring van waardevolle gegevens voor een beter begrip van het ecosysteem, ze bereiden ook de volgende generatie voor, zodat die op haar beurt kan waken over de waardevolle rijkdom die hun voorouders hebben nagelaten.

NICOLAS KINGMAN / WWF-ECUADOR

“ Ik heb geleerd hoe ik de cameravallen kan installeren en foto's kan maken. Wanneer ik me op het terrein begeef, kijk ik na of de camera's werken. ”

Claudia Güalinga, lid van de monitoringgroep voor de biodiversiteit

EEN ONDERWIJZERES IN HET BOS

Dit is geen doordeweekse dag voor Claudia. Normaal gezien brengt zij haar dagen door in een klas vol kinderen, niet in de jungle met een machete in de hand. Maar toen ze zich opgaf om met een groep van 15 door WWF opgeleide mannen en vrouwen de soorten in de regio te monitoren, had Claudia een idee in haar achterhoofd. Ze zag in dit project een fantastische pedagogische kans om de jongsten te laten kennismaken met hun ecosysteem, zodat ze het beter zouden begrijpen. Meer zelfs, ze wenste vurig dat ze de jongere generatie kon laten inzien hoe belangrijk het is om het natuurlijk erfgoed van de Kichwa's te behouden. Vandaag kijken haar leerlingen er even hard naar uit als zij om de foto's te ontdekken die het team uit het woud zal terugbrengen. En dat is op zich al een grote overwinning voor WWF, voor het Amazonewoud, en voor de Kichwa's.

Een gevaarlijke weg voor de jaguar

Sinds 2017 slingert een nieuwe weg van 88 km door het territorium van het Achuarvolk, diep in het hart van het wilde woud. Met als gevolg dat de bedreigingen voor de jaguars zich opstapelen. De dringendste is de stroperij, waar katachtigen het slachtoffer van zijn omwille van hun tanden, die verkocht worden op de Aziatische markt. WWF neemt de strijd op tegen dit gevaar en mobiliseert de lokale gemeenschappen.

De jaguar is een iconische katachtige uit de Ecuadoraanse wouden. Hij is ook wat experts een 'paraplusoor' noemen. Dat betekent dat als de jaguars het goed stellen, talloze andere soorten daar ook wel bij varen. Met name omdat jaguars een weids territorium nodig hebben om zich te voeden en zich voort te planten.

Maar jaguars vallen vandaag ten prooi aan ernstige bedreigingen. De versnippering van hun habitat door de snelle uitbreiding van de landbouw en de aanleg van wegen en infrastructuur zorgt ervoor dat jaguars minder natuurlijke prooien vinden, zoals pekari's (navelzwijnen) en damherten. Dat dwingt hen ertoe bewoonde zones te benaderen en vee van lokale veehouders aan te vallen, wat dan weer tot conflicten leidt met de lokale bevolking. Ook de traditionele jacht op wild door de Amazonevolkeren vormt in deze omstandigheden een probleem, want die jacht maakt de prooien van de jaguar nog zeldzamer.

Tot voor kort beschouwde men het territorium van de Achuars, dat maar liefst 679 000 hectare oerwoud omvat, als het mooiste voorbeeld van de weidse uitgestrektheid van het wilde Amazonewoud dat bewaard was gebleven in Ecuador. Maar dat beeld wordt vandaag overschaduwd door de aanleg van een bijna 88 km lange weg die de provinciehoofdstad Ebenezer verbindt met het Achuarstadje Taisha, en zo een lang litteken achterlaat in de zone. Ondanks meerdere overtredingen en vervuiling werd de weg afgewerkt in 2017. En de noodlottige gevolgen voor het milieu volgden jammer genoeg al snel. Uitbreiding van de landbouw, menselijke kolonisatie en illegale

ontbossing hebben er voortaan een grote impact op de jaguar en zijn habitat.

Maar één bedreiging overtreft alle andere door haar dringendheid, en dat is de handel in jaguartanden. Op de Aziatische markt zijn deze tanden een gegeerd goed. In het afgelopen decennium is het aantal Chinese bedrijven dat in Ecuador aanwezig is voor mijnbouw, om koolwaterstoffen op te sporen en om infrastructuur te bouwen, onafgebroken blijven stijgen. Dat heeft de vraag naar producten uit de jaguarjacht onvermijdelijk de hoogte in gejaagd. De nieuwe weg die het woud doorkruist, heeft dit alleen maar erger gemaakt.

Dit onheil moet snel aangepakt worden. WWF zet ook hier in op de inheemse volkeren, een strategie die haar vruchten al heeft afgeworpen in andere regio's van Ecuador, zoals het reservaat van Cuyabeno waar de Kichwa's deelnemen aan de opvolging van de jaguarpopulatie en aan het beheer van het ecosysteem (zie voorgaande pagina's). Het heeft immers weinig zin om te trachten het territorium van het Achuarvolk te beschermen tegen stroperij, als de voornaamste belanghebbenden hier niet bij worden betrokken. WWF wil daarom de inheemse bevolking opleiden in het opvolgen van de jaguarpopulaties met behulp van cameravallen en hen sensibiliseren voor de kwetsbaarheid van dit gerespecteerde roofdier en zijn ecosysteem. Dit is des te dringender als we de stropers te snel af willen zijn en om te voorkomen dat de lokale bevolking ook betrokken wordt in deze handel om in hun levensonderhoud te voorzien.

DE 6 GROTE BEDREIGINGEN DIE DE JAGUAR EN ZIJN HABITAT BOVEN HET HOOFD HANGEN

MIJNCONCESSIES

WATERKRACHTCENTRALES

WEGEN

INTENSIEVE LANDBOUW

ONTBOSSING

LAKSE WETGEVING

381 nieuwe soorten ontdekt in het Amazonegebied

Het Amazonewoud herbergt een wonderbaarlijke biodiversiteit. In amper twee jaar tijd, in 2014 en 2015, zijn er niet minder dan 381 soorten officieel ontdekt. Naar schatting zijn zelfs 80% van de diersoorten nog onbekend, terwijl de bedreigingen in het Amazonewoud zich opstapelen. Zo is een ware race tegen de klok ontstaan: het gaat er nu om de duizenden diersoorten te ontdekken, te begrijpen en te beschermen vooraleer ze samen met hun habitat voorgoed verdwijnen.

Immense bomen, bonte vogels, handige apen... Wie aan de Amazone denkt, ziet meteen beelden van overvloedig leven in allerlei vormen en intense kleuren. Voor een keer overtreft de realiteit de verbeelding. Want ook vandaag nog blijft de fascinerende biodiversiteit van het Amazonegebied verrassen. Een door WWF gepubliceerd rapport somt niet minder dan 381 nieuwe soorten op die in deze regio zijn ontdekt in 2014 en 2015, wat neerkomt op een nieuwe soort om de twee dagen! Onder hen tellen we 216 planten, 93 vissen, 32 amfibieën, 20 zoogdieren, 19 reptielen en 1 vogel. We vinden er onder meer een nieuwe roze rivierdolfijnsoort en een springaapje genaamd de vuurstaart.

'Studies tonen aan dat het economische potentieel van een regio als het Amazonegebied alles te winnen heeft bij het betrekken van zijn biodiversiteit in zijn ontwikkelingsmodel', zeggen Amazone-experts van WWF. 'Zeker voor het onderzoek naar nieuwe geneesmiddelen of de exploitatie van natuurlijke producten.'

👉👉 In het Ecuadoraanse regenwoud kan je in een dag meer vlindersoorten waarnemen dan gedurende een heel leven in gematigde zones.

Bron: Natura Maxima : Equateur, terre de biodiversité

Dit enorme potentieel brengt ook een toenemende verantwoordelijkheid met zich mee, met name wat betreft de beslissingen rond de vele publieke of private projecten met een grote impact op de natuur, zoals de aanleg van nieuwe wegen of de bouw van waterkrachtcentrales. Kennis is noodzakelijk om deze vele bedreigingen het hoofd te bieden. Door de diersoorten te tellen en te beschrijven of de staat en de verdeling van de populaties vast te stellen, kunnen we de publieke opinie en de politieke verantwoordelijken op de hoogte brengen. Daarnaast laat het ons toe om doeltreffende beschermingsmaatregelen te treffen, met name bij de oprichting van beschermde zones en bij de opstelling van beschermingswetgeving. Deze kennis is immers noodzakelijk voor het behoud van de ecologische processen die de overleving van een soort garanderen.

Deze studie toont daarnaast ook aan in welke mate onze wetenschappelijke kennis van de

GABRIEL MELO-SANTOS

ADRIANO GAMBARINI

FABIO SCHUNICK

biodiversiteit in het Amazonegebied verdeeld is. De abnormaal hoge ontdekkingsgraad (een nieuwe diersoort om de twee dagen) getuigt hiervan. Het Amazonegebied zou 10% van de wereldwijde biodiversiteit bevatten, en naar schatting 80% van de diersoorten is nog onbekend. Anderzijds ligt de uitroeingsgraad van soorten veroorzaakt door menselijke tussenkomst 1000 tot 10 000 keer hoger dan de natuurlijke uitstervingsgraad. En de druk door menselijke activiteiten blijft maar toenemen op het Amazonegebied. Daarom heeft het ontdekken, het begrijpen en het beschermen van de biodiversiteit in deze regio alles van een race tegen de klok.

- ↖ De roze dolfin *Inia araguaiaensis* telt een duizendtal individuen. De soort wordt bedreigd door waterkrachtcentrales.
- ↑ De vuurstaartaap dankt zijn naam aan zijn feloranje staart.
- ↗ *Nystalus obamai*, een vogel die is vernoemd naar Barack Obama.

WWF op alle fronten in het Ecuadoraans Amazonewoud

↑ TRANSNATIONAAL NATUURBEHOUDSPROJECT IN PUTUMAYO

Het project 'Tres fronteras' ('Drie grenzen') in het bekken van de Putumayorivier verbindt natuurbehoud met duurzame ontwikkeling in drie beschermde zones in Ecuador, Peru en Colombia. In nauwe samenwerking met de inheemse bevolking en de nationale overheid zet WWF zich in om de bescherming en de verbinding tussen de verschillende beschermde zones te versterken.

WWF-ECUADOR / MARIA VALLEJO

↑ HET EERSTE INHEEMSE RESERVAAT IN ECUADOR

De Achuarbevolking bewoont een territorium van 679 000 hectare in Ecuador. Door de intense sociale druk en druk op hun omgeving hebben ze het erg moeilijk om hun levenswijzen en natuurlijke bestaansmiddelen te behouden. Met de steun van WWF hebben ze voor het eerst in Ecuador een natuurbehoudsysteem gecreëerd waarbij ecologische reservaten worden opgericht en beheerd door de inheemse bevolking.

PETER JELINEK

← BEGEERDE CHOCOLADE UIT HET AMAZONEWOU

De beste cacaobomen hebben schaduw nodig om te groeien. Het bladerdak van het Amazonewoud leent zich daarom perfect voor de productie van hoogwaardige cacao. WWF-Ecuador heeft zijn technische steun verleend aan de Kichwabevolking uit de gemeenschap van Zancudo Cocha om de productie van duurzame cacao mogelijk te maken. Diezelfde cacao wordt nu geoemd door chocoladeliefhebbers dankzij de samenwerking met het gerenommeerde merk Pacari.

NICOLAS KINGMAN / WWF-ECUADOR

↑ OPLEIDING IN DUURZAME ONTWIKKELING IN HET RESERVAAT VAN CUYABENO

In het grootste natuurreservaat van Ecuador hebben we een hoge opleidingsnood over de natuur vastgesteld bij de jongste generatie. Daarom heeft WWF zich verbonden aan een project op lange termijn dat in het onderwiscursus een programma en hulpmiddelen wil introduceren voor een betere kennis van de lokale ecosystemen en voor het duurzame beheer van natuurlijke hulpbronnen.

STEFAN WIDSTRAAL / WWF

↓ DE GROTE JAGUARTELLING

Dankzij WWF zijn 300 cameravallen geplaatst in de conservatiecorridor tussen Peru, Ecuador en Colombia. Het doel is een schatting te verkrijgen van de hoeveelheid jaguars in de regio. De diersoort vormt namelijk een goede indicator van de gezondheid van het ecosysteem. Deze operatie was mogelijk dankzij de deelname van de inheemse bevolking.

46 De jaguar leeft nog maar in 46% van zijn oorspronkelijk leefgebied.

OP HET TERREIN

Mfari, bonobospoorzoeker in Congo

De marineblauwe overall van Mfari Reagan Bonga gaat zacht over in het duister van de nacht in Bolobo, gelegen in het westen van de Democratische Republiek Congo (provincie Mai-Ndombe). Mfari waagt zich in het bos, enkel geleid door het licht van zijn hoofdlamp.

Na meer dan een uur stappen, wanneer de zon langzaam opkomt, stopt Mfari en kijkt hij omhoog. De blaadjes van een boom beginnen te bewegen, eerst voorzichtig en dan wat heftiger. Een moment later duikt een schaduw op tussen de takken – gekruiste armen, gebogen benen, een onvergelykbare schreeuw. De bonobo is, samen met de chimpansee, het nauwst aan de mens verwante dier.

Enkel aanwezig in de DRC, werden de bonobo's pas voor het eerst wetenschappelijk beschreven in 1929 en bevatten ze nog veel geheimen. Het werk van Mfari bestaat uit het volgen van een groep bonobo's om ze

te laten wennen aan de menselijke aanwezigheid, om enerzijds meer over hen te leren en voor een betere bescherming van de soort te zorgen, en om anderzijds bij te dragen aan de ontwikkeling van ecotoerisme in deze afgelegen regio.

Ecotoerisme is inderdaad van groot belang hier. Het observeren van bonobo's betekent een waardevolle inkomstenbron voor de gemeenschappen en niet zelden stoppen bezoekers ook in de dorpjes om de traditionele visvangst te bekijken of om artisanale producten te kopen als matjes of mandjes. De bonobo's laten wennen aan de menselijke aanwezigheid vraagt jaren werk en heel veel geduld.

De spoorzoekers volgen de bonobo's de hele dag en noteren hun locatie, de manier waarop ze zich voeden, rusten of spelen, en gebruiken een verrekijker om eventuele verwondingen te kunnen zien. Als de bonobo's zich te snel tussen de boomkruinen

KARINE AIGNER / WWF-US

voortbewegen verliezen de spoorzoekers hen voor een moment uit het oog. Ze zoeken dan naar resten van voedsel op de grond en luisteren aandachtig of ze iets horen. Als de apen voor de nacht hun nesten gaan bouwen noteren de spoorzoekers de locatie en keren zij terug naar het dorp. De volgende dag, net voor zonsopgang, keert men terug naar het bos, terwijl de bonobo's opnieuw het bladerdak van de bomen doen bewegen wanneer ze ontwaken. *'Als je spoorzoeker wil worden, moet je in de eerste plaats het bos kennen'*, onderstreept Mfari.

Dit vak is een mooie kans voor Mfari en de andere spoorzoekers, die voortaan kunnen rekenen op stabiele inkomsten. *'Als ik ziek word weet ik dat ik verpleegd zal kunnen worden'*, legt Mfari uit, die de bonobo's volgt sinds 2006.

De bonobo's worden zeer gerespecteerd in het Bolobogebied. De lokale chefs zien hen als hun voorouders, en veel ouders leren aan hun kinderen dat de soort niet bejaagd of gegeten mag worden. De apen staan nog altijd op de Rode Lijst van de Internationale Unie voor Natuurbehoud als 'bedreigd'. Als slachtoffers van stroperij, van wonden veroorzaakt door vallen die eigenlijk voor andere dieren gezet worden, van het verlies aan habitat of de illegale handel in soorten, zouden de bonobo's zelfs binnenkort 'ernstig bedreigd' kunnen worden.

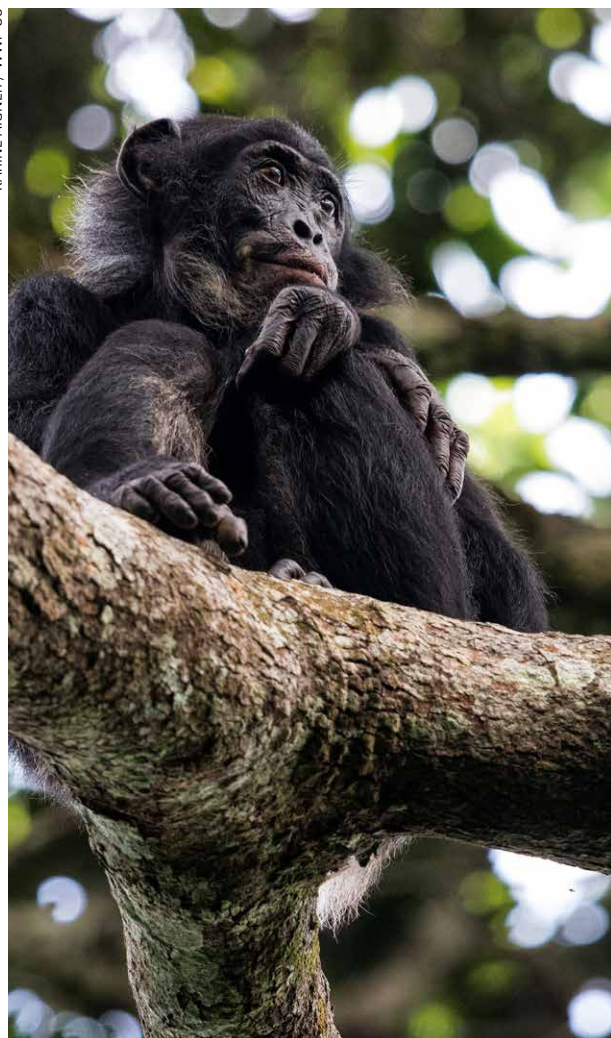
WWF-België werkt al 10 jaar aan de bescherming van de bossen en de bonobo's van het Bolobogebied, samen met WWF-DRC en de lokale ngo MbouMonTour. Dit grote project bestaat uit het verzekeren van het behoud van de biodiversiteit van de regio door erkenning van de gemeenschapsbossen en het duurzame beheer ervan, alsook de ontwikkeling van ecotoerisme rondom de bonobo's en andere duurzame commerciële activiteiten.

Bekijk ons interactief jaarrapport om meer over dit ambitieuze project te ontdekken: [AnnualReport2017.wwf.be](https://www.wwf.be/AnnualReport2017)

“ Als je spoorzoeker wil worden, moet je in de eerste plaats het bos kennen.

KARINE AIGNER / WWF-US

KARINE AIGNER / WWF-US

FOCUS

Komt er nog illegaal hout binnen in België?

De handel in illegaal hout is een winstgevend misdrijf dat zwaar weegt op de bossen van de aarde. Wat is de link met België, en op welke manier kunnen we bijdragen aan de oplossing?

“ Een standvastige strijd tegen illegaal hout in België en in Europa werkt als hefboom bij de exportlanden, voor een verantwoord beleid binnen de hele waardeketen.

Béatrice Wedeux, Bossenexpert WWF-België

EEN ECOLOGISCHE, SOCIALE EN ECONOMISCHE KWELLING

De illegale houtkap draagt bij aan de vernietiging van bossen die een zeer grote ecologische waarde hebben, zoals het Amazonewoud, de bossen in Congo of de boreale wouden en dringen autochtone gemeenschappen terug die van deze bossen afhankelijk zijn. In Europa worden ook de laatste eeuwenoude bossen van de Karpaten bedreigd. De handel in illegaal hout is een winstgevend milieumisdrijf en berooft ontwikkelingslanden van belangrijke inkomsten. Er wordt geschat dat tussen 15 en 30% van het wereldwijd geëxploiteerde hout illegaal is, maar in bepaalde regio's liggen deze cijfers een stuk hoger.

ELK IMPORTLAND IS POTENTIËLE SCHAKEL IN DEZE HANDEL

De Europese Unie is een van de grootste houtconsumenten ter wereld en importeert uit de Amazone- en Congobekkens, de boreale wouden maar ook uit China. België is in Europa de zesde grootste importeur van hout uit deze gebieden. Het hout, dat afkomstig is uit landen waar corruptie aan de orde van de dag is, komt aan in Antwerpen. 9% van deze import komt uit landen die instabiel of zelfs in conflict zijn.

Om deze illegale houtkap en vernietiging van de bossen te stoppen moet er niet enkel actie ondernomen worden in het land van herkomst, maar ook in Europa zelf. Europa past het actieplan FLEGT (Forest Law Enforcement Governance and Trade) toe: wettelijke controlemechanismen worden uitgevoerd in het land van herkomst via een participatief proces, en vanuit Europa wordt de import van illegaal hout verboden via de Europese houtverordening (EUTR), die in werking trad in 2013.

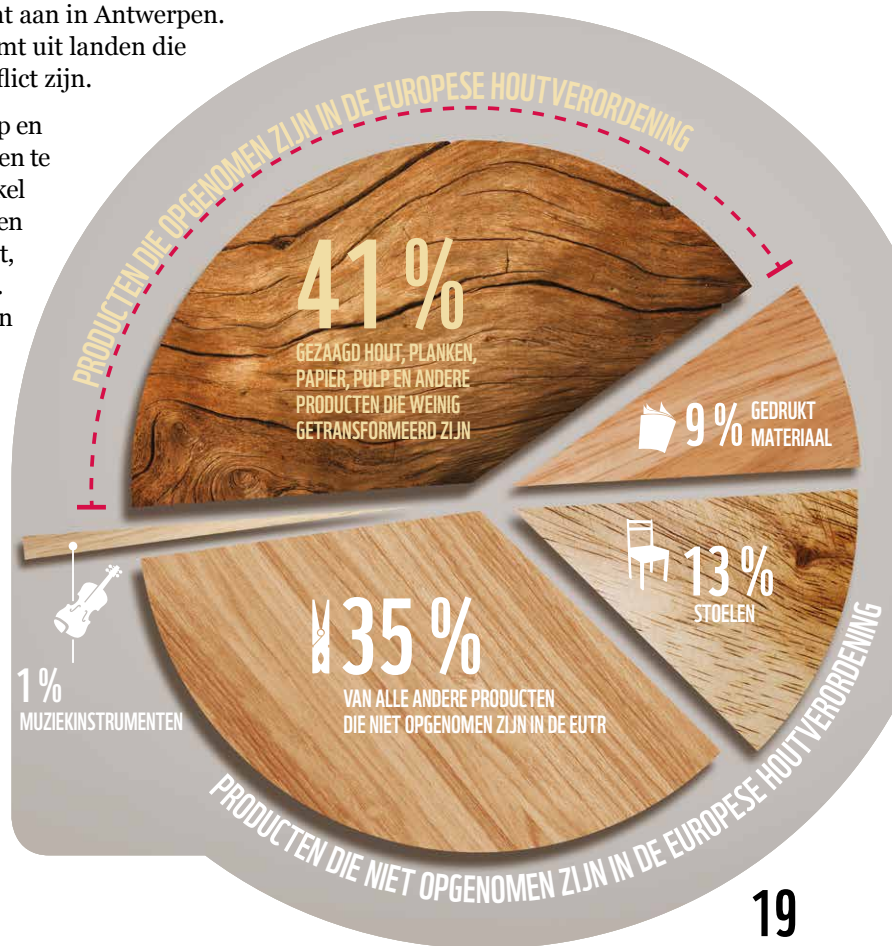
WAT DOET WWF TEGEN ILLEGAAL HOUT?

Op internationaal niveau werkt WWF overheen de hele waardenketen van het hout, om de sector op globaal niveau te veranderen via beleid en door de burgers en bedrijven te engageren.

De Belgische houtsector moet op zijn beurt bijdragen aan het behoud van levende boslandschappen in België en overheen de hele wereld, door enkel hout te verhandelen dat legaal is, en bij voorkeur afkomstig is van verantwoord beheerde bossen.

Daarom oefenen we druk uit voor een grondige en transparante toepassing van de Europese houtverordening in België, om te voorkomen dat er illegaal hout op de Belgische markt belandt.

We pleiten ook bij onze beleidsmakers voor een houtverordening die van toepassing is op alle houtproducten, wat nu niet het geval is. Analyses geleid door WWF hebben gezorgd voor de ontdekking van potentieel illegaal hout in een breed aanbod van producten, gaande van tuinmeubels tot wenskaarten. Belgische en Europese bedrijven ondersteunen de vraag van WWF hieromtrent.

KIDS

SAINT-LAMBERT, HEERSTAL

↑ Met deze collage tonen de leerlingen van Saint-Lambert in Herstal de mooie kanten van de natuur, maar ook de bedreigingen voor de natuur.

Ja aan de natuur!

Ook dit schooljaar konden de klassen van de lagere school deelnemen aan de 'Beestige klas'. Meer dan 2000 leerkrachten bestelden het gratis educatief pakket. Het thema: stel je een land voor waar de koning al de natuur heeft verbannen... Dat konden de kinderen niet zomaar laten gebeuren. Zo kregen we inzendingen van klassen die ons op allerlei creatieve manieren lieten weten waarom de natuur voor hen belangrijk is. Andere klassen werkten acties uit om de natuur een handje te helpen. En de laatste categorie van inzendingen waren de 'uitvindingen': wat zouden we moeten uitvinden om de rol van de natuur over te nemen als die er niet meer zou zijn? Al de klassen die deelnamen aan de actieoproep kregen van ons een 'Beestige klas award'!

De campagne Beestige klas is mogelijk gemaakt met de steun van de Nationale Loterij.

GBS WESTRODE

GBS WESTRODE

GBS WESTRODE

↑ De leerlingen van de lagere school Westrode deden aan upcycling en maakten zelf speelgoed. Zo kregen flessen, oud karton ... een tweede leven en werd de afvalberg van de school wat kleiner.

↓ De basisschool Maria Middelaars van Beerzel maakte een knap clipje om koning Ferdinand duidelijk te maken dat natuur belangrijk is.

MARIA MIDDELAARS, BEERZEL

LE BON DÉPART, NIL-SAINTE-VINCENT

↑ De leerlingen van de school 'Le bon départ' van Nil-Saint-Vincent lieten de natuur zelf aan het woord en die gaf een duidelijke boodschap: stop met me te vervuilen!

KATHLEEN KETS, LIEVEN GEVAERTSCHOOL MORTELSEL

↑ In Mortsel bedachten de kinderen uitvindingen zoals de boomplanter, de zuurstofmaker, de afvalraper en de natuurhersteller.

BRIGITTE WALLET

← Assiyah Wallet vindt het super belangrijk om de oceanen te beschermen, want die zitten vol met leven!

Op stap met de WWF-Rangerclub

Omdat je de natuur moet kunnen ontdekken, zien, horen... trekken we er graag op uit met onze Rangers! Zo waren we met meer dan 250 enthousiaste Rangers en hun ouders te gast in het Zwin Natuur Park en zagen we ze daar serieus vliegen. De Kalmthoutse heide werd onveilig gemaakt in heuse safaristijl: sporen zoeken, sluipen, speuren naar dieren...

Ook last van lentekriebels? Ontdek de activiteiten voor kinderen op [www.rangerclub.be!](http://www.rangerclub.be)

WWF-BELGIUM

↑ Op safari in de Kalmthoutse Heide.

WWF-BELGIUM

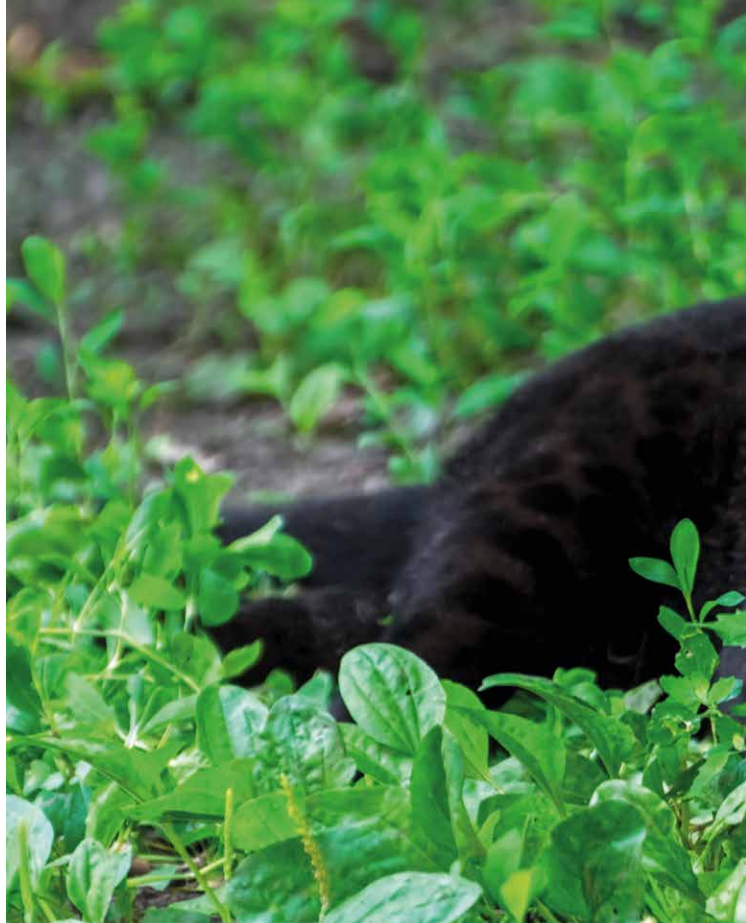

↑ Op vogeltocht in Natuurpark Het Zwin.

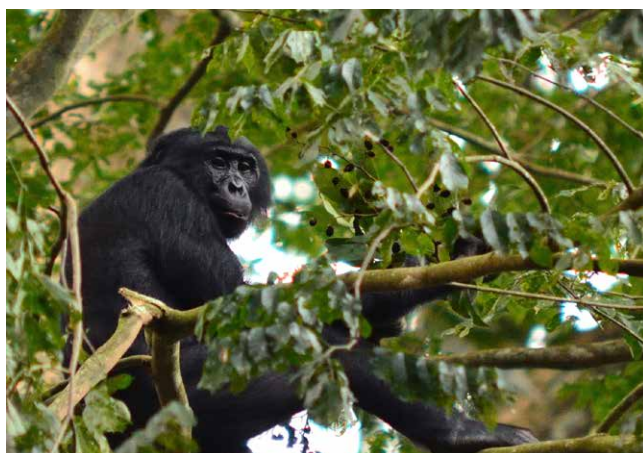
BEDANKT

Aan jou en al onze andere trouwe donateurs!

WWF beheert wereldwijd uiteenlopende projecten die de toekomst van dieren, bossen en lokale gemeenschappen verzekeren. Die kunnen we niet alleen verwezenlijken. Daarom ontvang je regelmatig een brief of een e-mail met de vraag een specifiek project te steunen. Jouw bijdrage stelt ons in staat snel te reageren op dringende en onverwachte situaties die zich op het terrein voordoen. Dankzij deze steun kunnen wij onze missie nastreven, om in harmonie te leven met de natuur. Hieronder vind je een overzicht van de projecten waarvoor jouw hulp in de loop van het voorbije jaar cruciaal is geweest. Jij maakte deze acties mogelijk. Bedankt!

WILD WONDERS OF EUROPE / SERGEY GORSHKOV / WWF

FREDERIC CRETEUR / WWF-BELGIUM

DE TOEKOMST VAN DE WOLF IN DE KARPATEN VEILIGSTELLEN

De wolf, de tot de verbeelding sprekende soort die essentieel is voor het evenwicht van zijn ecosysteem, lijdt onder de vele bedreigingen in de bergketen van de Karpaten in Centraal- en Oost-Europa. De versnippering van zijn leefgebied, de trofeejacht en vergiftiging verzwakken de soort ter plekke. Sinds september brengen we dankzij de steun van 2876 donateurs zijn territorium verder in kaart, beschermen we de ecologische corridors, breiden we ze uit en lobbyen we verder om de jachtquota te verlagen. Allemaal onontbeerlijke acties om de toekomst van de wolf in de Karpaten veilig te stellen.

BONOBO'S BESCHERMEN DOOR DE ONTWIKKELING VAN ECOTOERISME

In juli maakten jullie kennis met ons programma voor de bonobo. De bonobo is een fascinerende, met uitsterven bedreigde soort, die enkel voorkomt in het hart van het Congobekken. Jullie waren met 2394 om ons te steunen in de strijd tegen de ontbossing en voor de ontwikkeling van ecotoerisme. Sindsdien gaat het goed met de bonobo's van Mai-Ndombe. Ze worden aandachtig geobserveerd en wennen geleidelijk aan de aanwezigheid van de rangers die hen opvolgen en tegelijkertijd beschermen. Er werden 40% minder inbeslagnames van illegaal gevangen dieren geregistreerd aan de controleposten, wat aantoont dat de stroperij afneemt.

ISTOCK / LAJOS ENDREDI

LOKALE GEMEENSCHAPPEN HELPEN OM DE JAGUAR TE BESCHERMEN

Begin vorig jaar startten we in samenwerking met de lokale bevolking een project op om jaguars te observeren en hun habitat, het natuurreservaat van Cuyabeno in het Amazonewoud van Ecuador, te beschermen. Dankzij de 2556 ontvangen giften hebben we 30 cameravallen geïnstalleerd waarmee we de lokale fauna kunnen bestuderen. Bovendien werden 15 vrouwen en mannen uit de lokale gemeenschappen opgeleid om de resultaten te analyseren en de te beschermen zones te identificeren. Het goede nieuws is dat deze nieuwe werkmethode zijn vruchten afwerpt. Zodanig zelfs dat de kans bestaat dat het project ook in andere gemeenschappen wordt geïntroduceerd.

OLA JENNERSTEN / WWF-SWEDEN

SHUTTERSTOCK / VILLIERS STEYN / WWF-SWEDEN

DE TIJGERS VAN THAILAND BEHOUDEN

In oktober meldden we u het goede nieuws dat er zes tijgerwelpen geboren werden in de streek van Dawna-Tenasserim in Thailand. Een hoopvol teken voor de regio die een van de grootste tijgerpopulaties ter wereld herbergt. Jullie waren met 2988 om ons te helpen deze groeiende populatie te beschermen tegen stropers en om onze politieke druk ter plaatse te verhoogen.

DE DORST LESSEN VAN DE OLIFANTEN IN ZAMBIA

In november deelden we onze bezorgdheid met u over de olifanten in het nationaal park Sioma Ngwezi in het zuidwesten van Zambia. Door de klimaatverandering waren de voorbije droge seizoenen bijzonder dor. Het watertekort speelde onze dikhuiden enorm parten. De situatie was zeer alarmerend, zowel voor de olifanten als voor de naburige dorpen. De oplossing? Waterputten met pompen op zonne-energie installeren die de watervoorziening voor mens en dier verzekeren. Gesteund door 4022 vrijgevege donateurs leggen we twee nieuwe waterputten aan. De werken gaan in mei van start, na het einde van het regenseizoen.

**KOM MEER OVER ONZE ACTIES EN PROJECTEN VOOR DE
BIODIVERSITEIT TE WETEN IN ONS NIEUW INTERACTIEF
JAARRAPPORT OP [ANNUALREPORT2017.WWF.BE](https://www.wwf.be/annualreport2017)**

